

Wat met ^(te veel) water in de tuin?

Tekst **Lies Rottiers** Foto's **Stefan Jacobs, Wendy Mann, Merlijn Michon, François De Heel, Pieter Smets en Annelies Verbruggen**

Iedereen merkt het: het weer verandert. En het wordt vooral extremer. Extreem warme dagen in de zomer, extreme stortbuien als het regent. Wetenschappers zijn het erover eens: met deze extremen zullen we meer en meer te maken krijgen. We kunnen er dus maar beter rekening mee houden. Vooral de hevige regenval heeft de afgelopen jaren geregeld voor problemen gezorgd. In heel wat regio's was er sprake van wateroverlast, omdat er te veel neerslag viel in te korte tijd en onze infrastructuur daar niet op voorzien is. Iedere vierkante meter telt. Jouw tuin dus ook! Ontdek wat jij kunt doen in je tuin om de wateroverlast bij hevige regenbuien te beperken. →

Neem me eruit en deel me met buren of vrienden.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

Minder tegels, meer groen

Het is zo eenvoudig dat je er bijna overheen zou kijken, maar door de oppervlakte aan bestrating in je tuin te verminderen, krijg je een groter waterbufferend vermogen. Meestal loopt de bestrating af naar een vorm van waterafvoer via een putje of gootje. In de voortuin gaat het vaak naar de stoep, die dan uiteindelijk afwatert naar het riool. De regen die op de bestrating valt, moet dus allemaal verwerkt worden door de riolering.

Door minder bestrating in je tuin te leggen en meer planten te zetten, krijg je een grotere oppervlakte waar de regen langzaam in de bodem kan zakken. Waar je wel bestrating nodig hebt, kies je bij voorkeur voor brede voegen. Die zorgen ook voor afwatering ter plaatse, waardoor je geen gootje meer nodig hebt.

Heb je voldoende groen in je tuin, dan kun je de bestrating ook direct laten afwateren in de tuin. Zo moet het regenwater niet worden afgevoerd via de riolering. Een groene tuin blijft bovendien koeler op hete zomerdagen. Hij heeft zo een dubbel klimaateffect. Heb je tegels over nadat je ze uit de tuin hebt gehaald? Maak er een stapelmuurtje van!

.....
Sedumdak ▼

Water bergen op het dak

Platte daken van een aanbouw, garage, carport of tuinhuis bieden opties om tijdelijk regenwater te bufferen. Misschien denk je meteen aan een sedumdak, maar het kan nog eenvoudiger. Maak een kleine drempel op je dak voor de ingang van de regenpijp. Hiermee houd je het water tijdelijk vast. Zodra het de rand bereikt, kan het water overlopen naar de regenpijp. Een laagje regenwater op het dak heeft een verkoelende werking in de zomer. Zorg natuurlijk wel eerst voor een degelijke, waterdichte dakbedekking.

Ligt er grind op je platte dak? Dan is het heel waarschijnlijk ook geschikt voor een eenvoudig sedumdak. Net als het grind zal het sedumdak de dakbedekking beschermen tegen uv-straling, maar het heeft een grotere buffercapaciteit. Het houdt regenwater dus langer vast dan grind.

.....
Een voorbeeld van een voortuin die 'klimaatbestendig' is: veel begroeiing, weinig verharding en extra ruimte tussen de tegels zodat regen in de bodem kan infiltreren. (rainproof tuin in Watergraafsmeer Amsterdam) – Merlijn Michon ▼

Als je dak voldoende stevig is, kun je ook kiezen voor een natuurdak. Dat heeft een meer gevarieerde beplanting dan een eenvoudig sedumdak. Het heeft een dikkere substraatlaag onder de beplanting. Die is nodig om ook grotere planten zoals kruiden en heesters te laten groeien. Een natuurdak heeft een nóg grotere waterbergende capaciteit dan een sedumdak. Logisch, hoe dikker de substraatlaag, hoe meer water die kan vasthouden. Twijfel je over de draagkracht van het dak? Vraag dan eerst een aannemer om advies voor je een groendak aanlegt.

Regentonnen in alle maten

Regenwater tijdelijk opslaan is ook een manier om ervoor te zorgen dat er minder water moet worden afgevoerd op piekmomenten. Heb je net gebouwd of verbouwd, dan heb je misschien een grote regenwatertank onder de grond. Het regenwater kun je prima gebruiken voor het toilet en de wasmachine. Heb je geen tank, dan zijn er nog veel andere mogelijkheden om regenwater te verzamelen. Een heel eenvoudige oplossing is de regenton. Sommige regentonnen kun je aansluiten op eender welke regenpijp en er is enorm veel keuze in formaten,

kleuren en opslagcapaciteit. Er zijn modellen die je als tuinafscheiding kunt gebruiken, waardoor ze een dubbele functie vervullen. Ze bestaan uit losse modules, die je aanpast aan de ruimte die je hebt en later eventueel kunt uitbreiden. Heel handig voor kleine tuinen. Gebruik het opgevangen regenwater om de tuin te begieten in droge periodes of voor je kamerplanten.

De regenpijp afkoppelen

Als het grondwaterniveau in je tuin het toelaat, kun je de regenpijp loskoppelen van de riolering en het regenwater opvangen in je eigen tuin. Zo zorg je ervoor dat er veel minder regen door de riolering verwerkt moet worden. Het principe is heel eenvoudig: een stukje boven de grond zaag je de regenpijp door en bevestig je een bocht. Nu stroomt het regenwater niet meer het putje, maar je tuin in. Om vochtproblemen te voorkomen is het wel belangrijk dat je het water wegleidt van je woning. Dat kan via een buis, maar ook via een open gootje. Er zijn veel verschillende mogelijkheden. Op het internet vind je inspirerende voorbeelden.

Nu moet je nog bedenken waar het regenwater naartoe kan en waar het langzaam in de grond kan zakken. Afhankelijk van de bodem in je tuin en de natuurlijke grondwaterstand zijn er verschillende mogelijkheden. Heb je zandgrond in de tuin, dan zakt het regenwater snel weg en is een kleine grindput of een moerasje al voldoende. Bij zwaardere grondsoorten en bij een hoog grondwaterpeil moet je extra bufferruimte voorzien. Dat kan met een regenwatervijver, een greppel of door gebruik te maken van infiltratiekragen. Dat laatste is een zeer technische oplossing. Raadpleeg hiervoor een gespecialiseerde aannemer.

.....

◀ Deze regenzuil heeft een diameter van niet meer dan 52 cm, maar er kan toch 400 l water in!

- ▲ Maak een brug over een wadi om de voeten droog te houden bij lange natte periodes.

Wat plant je op een wisselnatte bodem?

gele lis / *Iris pseudacorus*
 grote kattenstaart / *Lythrum salicaria*
 slangenwortel / *Calla palustris*
 moerasvergeet-mij-nietje / *Myosotis palustris*
 moeraswederik / *Lysimachia thyrsoiflora*
 moeraspirea / *Filipendula ulmaria*
 moeraswalstro / *Galium palustre*

Reliëf in de tuin

Reliëf aanbrengen in je tuin is nog een manier om tijdelijk regenwater te bufferen. De neerslag verzamelt zich in de lager gelegen delen die na een periode met regen wat natter zullen zijn. De hoger gelegen delen blijven echter droog. Heel belangrijk is dat je de lagere delen op voldoende grote afstand van je woning maakt om waterschade te vermijden. Zorg er ook voor dat je burens geen last krijgen. Kies voor de lagere zones voor beplanting die geschikt is voor zowel natte als droge omstandigheden. Gras is een prima optie, maar denk ook aan oeverplanten zoals gele lis, moeras-vergeet-mij-nietje en kattenstaart.

Wadi of greppel

Een wadi is een ondiepe greppel die regenwater opvangt. Het water kan langzaam in de bodem dringen zonder de hele tuin of het terras blank te zetten. Een wadi in de tuin is meestal niet dieper dan 30 cm. Op zandgrond volstaat een gegraven greppel. Op zware grond breng je een grindlaag aan als filter onder het gras. Anders blijft het water heel lang staan.

Zorg ervoor dat het water dat elders in de tuin of op het huis valt, afloopt naar de wadi door middel van een helling, een gootje of andere afvoer. Een wadi ligt bij voorkeur in de zon, want dan kunnen er grassen en andere planten in groeien en verdampt er meer water. Let op bij je plantenkeuze: je hebt oeverplanten nodig, want die zijn geschikt voor een wisselnatte bodem. Ze moeten tegen natte en droge voeten kunnen. Een wadi biedt een redelijk grote bergingscapaciteit en vraagt relatief weinig ruimte. Daardoor is een greppel of wadi goed toe te passen in wat kleinere tuinen.

